

TỪ QUAN ĐIỂM HỒ CHÍ MINH VỀ BỒI DƯỠNG THỂ HỆ TRẺ ĐẾN SỰ KẾ THỪA VÀ PHÁT TRIỂN CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TRONG VĂN KIẾN ĐẠI HỘI XIII

Thiếu tá, ThS. HOÀNG MẠNH CƯỜNG
Học viện Chính trị quân sự

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh - Người sáng lập ra Đảng Cộng sản Việt Nam rất quan tâm và đánh giá cao vai trò của thế hệ trẻ. Người nói: “Một năm bắt đầu từ mùa xuân, một đời bắt đầu từ tuổi trẻ. Tuổi trẻ là mùa xuân của xã hội” (Hồ Chí Minh, 2011, tập 4, tr.194). Trong đấu tranh cách mạng và trong quá trình xây dựng đất nước, Hồ Chí Minh càng khẳng định vai trò quan trọng của thế hệ trẻ và sự cần thiết phải quan tâm đến việc giáo dục - đào tạo, bồi dưỡng và rèn luyện thế hệ trẻ: “Tương lai của thanh niên tức là tương lai của nước nhà” (Hồ Chí Minh, 2011, tập 5, tr.120).

Về nội dung và phương thức công tác giáo dục - đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ, Chủ tịch Hồ Chí Minh yêu cầu các cấp lãnh đạo phải giải quyết đúng đắn mối quan hệ giữa các thế hệ trong đội ngũ cán bộ của Đảng, nhằm bảo đảm tính kế thừa, tính liên tục trong sự lãnh đạo của Đảng, làm cho Đảng luôn luôn đổi mới và phát triển, ngang tầm với nhiệm vụ cách mạng trong giai đoạn mới. Chỉ đạo công tác xây dựng Đảng, Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt quan tâm tới đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ, nhằm thường xuyên bổ sung cho Đảng những cán bộ trẻ, nhiệt tình, hăng hái, giàu tri thức.

Với mục tiêu của chiến lược “trồng người” là “dạy dỗ con em của nhân dân thành người công dân tốt, người lao động tốt, người chiến sĩ tốt, người cán bộ tốt của nước nhà” (Hồ Chí Minh, 2011, tập 8, tr.448), theo Hồ Chí Minh, phải xây dựng một nền giáo dục toàn diện để đào tạo những con người có đức, có tài. Nền giáo dục đó phải kết hợp chặt chẽ giữa học và

hành, lý luận gắn liền với thực tiễn, gắn liền giáo dục của nhà trường với gia đình và xã hội, học suốt đời, kết hợp tự học với học trong nhà trường, học trong sách vở và học trong cuộc sống. Do đó, nội dung và phương pháp giáo dục, đào tạo thế hệ trẻ phải mang tính toàn diện: “Đẩy mạnh hơn nữa việc giáo dục lao động trong nhà trường là một khâu chủ yếu

trong toàn bộ sự nghiệp giáo dục xã hội chủ nghĩa... nhằm đào tạo thế hệ trẻ đã có những kiến thức khoa học... lại có những kiến thức cơ bản về kỹ thuật sản xuất công nghiệp và nông nghiệp, những thói quen lao động, sẵn sàng bước vào công cuộc xây dựng xã hội chủ nghĩa” (Hồ Chí Minh, 2011, tập 13, tr.203). Nội dung và phương pháp giáo dục phải mang tính linh hoạt: “Giáo dục lao động phải kết hợp với giáo dục kỷ luật và giáo dục chủ nghĩa tập thể. Phải làm cho học sinh tự nguyện, tự giác đặt lợi ích chung trên lợi ích riêng. Muốn bồi dưỡng lực lượng lao động hậu bị cho nước nhà, thì phải hết sức chú ý giáo dục kỷ luật, làm cho học sinh tự giác giữ gìn kỷ luật, có một quan điểm đúng về lao động và có tập quán lao động” (Hồ Chí Minh, 2011, tập 11, tr.214). Thế hệ trẻ phải ra sức học tập trong nhà trường, ở gia đình và ngoài xã hội; học tập qua sách vở và trau dồi tri thức từ chính thực tiễn cuộc sống và khắc phục những nhược điểm: nóng vội, thiếu thực tế, hình thức, chủ quan... Họ phải xác định mục tiêu học tập và rèn luyện là “để phụng sự Tổ quốc, phụng sự nhân dân, làm cho dân giàu, nước mạnh” (Hồ Chí Minh, 2011, tập 9, tr.179).

Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng diễn ra trong bối cảnh đất nước đã trải qua 35 năm đổi mới với những thành tựu to lớn về kinh tế, chính trị, xã hội, văn hóa - những thành tựu có ý nghĩa lịch sử: “Với tất cả sự khiêm tốn, chúng ta vẫn có thể nói rằng: Đất nước ta chưa bao giờ có được cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế như ngày nay” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, tập 1, tr.25). Với quyết tâm nắm bắt thời cơ, khắc phục khó khăn, hạn chế, đấu tranh với những tiêu cực, tạo đà cho sự phát triển, Đảng ta nhất quán quan điểm coi “nguồn lực con người là quan trọng nhất” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, tập 1, tr.34). Sau những năm thực hiện đổi mới và hội nhập quốc tế, Đảng ta đã từng bước nhận thức toàn diện và sâu sắc hơn về vai trò của nguồn lực con người đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Khi đất nước bước vào công cuộc đổi mới, mở rộng quan hệ hợp tác quốc tế, với những đòi hỏi cao hơn về chất lượng nguồn nhân lực thì vấn đề giáo dục, đào

tạo con người, nguồn nhân lực kế cận, nguồn nhân lực trẻ càng được đặt ra.

Giáo dục - đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ là một phần quan trọng tạo nên nguồn nhân lực chất lượng cao trong thời đại mới. Thế hệ trẻ Việt Nam có những ưu thế về sức khỏe, sức trẻ, có khả năng tiếp thu những thành tựu khoa học - công nghệ một cách hiệu quả nhất, là những người chủ tương lai của đất nước. Ngay từ rất sớm, Đảng ta đã nhận thức được tầm quan trọng của việc giáo dục - đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ. Đảng ta đã xác định phát huy nhân tố con người và vì con người là nhiệm vụ trung tâm của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Để thực hiện thành công công cuộc đổi mới, để tiến xa, tiến mạnh trên con đường phát triển, Đảng ta đã có những chủ trương phát huy vai trò của thế hệ trẻ trong việc nâng cao chất lượng giáo dục - đào tạo nguồn nhân lực. Vấn đề con người và chiến lược phát triển con người, trong đó có thế hệ trẻ đã được các kỳ Đại hội Đảng cụ thể hoá thành các quốc sách lớn thích ứng với yêu cầu từng giai đoạn của thời kỳ công nghiệp hoá, hiện đại hoá. Đó là các chính sách nhằm phát huy nguồn lực con người và thực hiện công bằng xã hội, là các chính sách phát huy nguồn lực con người nhằm phát huy mọi tiềm năng sáng tạo của nhân dân trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội; các chính sách phát huy nguồn lực con người nhằm xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc v.v... Mục đích cao nhất của hệ thống chính sách này nhằm phát triển trí tuệ của người Việt Nam, nguồn vốn quyết định nhất, quý giá nhất của chúng ta trong sự nghiệp đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước. Nguồn lực có ý nghĩa to lớn và dồi dào nhất chính là ở thế hệ trẻ.

Đại hội XIII của Đảng đã thể hiện sự quan tâm đặc biệt của Đảng đối với thế hệ trẻ trong tiến trình phát triển của đất nước nói chung và trong lĩnh vực văn hóa, giáo dục nói riêng. Bên cạnh việc quan tâm đến: “Xác định và triển khai xây dựng hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa và chuẩn mực con người gắn với giữ gìn hệ giá trị gia đình Việt Nam trong thời kỳ mới”, Đảng ta xác định cần: “Quan tâm chăm lo giáo

dục, bồi dưỡng và bảo vệ trẻ em, thiếu niên, nhi đồng. Tăng cường giáo dục lòng yêu nước, lòng tự hào dân tộc, truyền thống và lịch sử dân tộc, ý thức trách nhiệm xã hội cho các tầng lớp nhân dân, nhất là thanh niên... Bảo vệ và phát huy các giá trị tốt đẹp, bền vững trong truyền thống văn hóa Việt Nam. Đẩy mạnh giáo dục nâng cao nhận thức, ý thức tôn trọng và chấp hành pháp luật, bảo vệ môi trường, giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc của người Việt Nam, đặc biệt là thế hệ trẻ” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, tập 1, tr.143).

Về nội dung giáo dục - đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ, Đảng ta kế thừa tư tưởng Hồ Chí Minh về việc giáo dục toàn diện, nhằm hình thành một thế hệ đủ tri thức, năng lực và phẩm chất đáp ứng yêu cầu sự nghiệp cách mạng trong thời kì mới. Trước những thay đổi của đất nước và xu thế phát triển mạnh mẽ của thời đại, Đảng ta không ngừng bổ sung những nội dung lý luận và thực tiễn trong giáo dục - đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ trong thời kỳ mới. Theo đó, trong Văn kiện Đại hội XIII, Đảng ta xác định phát triển thanh niên Việt Nam phải hướng đến các chuẩn mực, tiêu chí xây dựng con người Việt Nam trong giai đoạn mới. Đó là những con người Việt Nam phát triển toàn diện về nhân cách, đạo đức, trí tuệ, năng lực sáng tạo, thể chất, tâm hồn, trách nhiệm xã hội, nghĩa vụ công dân, ý thức tuân thủ pháp luật; có hiểu biết sâu sắc, tự hào, tôn vinh lịch sử, văn hóa dân tộc; vừa biết khẳng định, tôn vinh cái đúng, cái đẹp, tích cực, cao thượng; nhân rộng các giá trị cao đẹp, nhân văn; nhưng cũng phải biết: “ngăn chặn có hiệu quả sự xuống cấp về đạo đức, lối sống, đẩy lùi tiêu cực xã hội và các tệ nạn xã hội” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, tập 1, tr.143).

Về phương pháp giáo dục - đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ, Đảng ta chủ trương: “Hoàn thiện hệ thống pháp luật, chính sách phát triển thanh niên, nhất là trong lĩnh vực giáo dục, việc làm, văn hóa cho thanh niên. Tăng cường cơ chế phối hợp giữa các bộ, ngành với Đoàn thanh niên để đảm bảo hiệu quả trong xây dựng, thực thi chính sách thanh niên” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, tập 2, tr.140). Đảng chú trọng đến việc tạo môi trường, điều kiện

văn hóa - xã hội phát triển lành mạnh, toàn diện cho con người để định hướng tư tưởng và thẩm mỹ cho nhân dân, nhất là cho thế hệ trẻ, đồng thời tạo hành lang pháp lý để bảo vệ thế hệ tương lai của đất nước.

Từ đó, Đảng ta đã đưa ra một số giải pháp để phát huy vai trò và nguồn lực dồi dào của thế hệ trẻ như: “Đề cao vai trò của gia đình trong nuôi dưỡng, giáo dục thế hệ trẻ” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, tập 1, tr.144); Phát triển toàn diện, đồng bộ các lĩnh vực văn hóa, đảm bảo vừa phát huy những giá trị tốt đẹp của dân tộc, vừa tiếp thu những tinh hoa văn hóa nhân loại tạo động lực phát triển kinh tế - xã hội và hội nhập quốc tế. “Xây dựng môi trường văn hóa một cách toàn diện ở gia đình, nhà trường, cộng đồng dân cư, trong các cơ quan đảng, nhà nước, đoàn thể, doanh nghiệp để văn hóa thực sự là động lực, đột phá phát triển kinh tế, xã hội, hội nhập quốc tế” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, tập 1, tr.262); “Hình thành thị trường sản phẩm dịch vụ văn hóa, thông tin lành mạnh góp phần làm tốt công tác thông tin tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, xu hướng phát triển xã hội, đấu tranh lên án những hành vi vi phạm pháp luật, đạo đức xã hội, thuần phong mỹ tục, góp phần xây dựng xã hội an toàn, dân chủ, tiến bộ. Nâng cao vai trò của văn hóa, nghệ thuật trong việc bồi dưỡng tâm hồn, nhân cách của con người Việt Nam, nhất là trong thế hệ trẻ” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, tập 1, tr.263).

Có thể thấy, đến Đại hội lần thứ XIII, Đảng đã đề cập đến một cách khá chi tiết, toàn diện về việc giáo dục, đào tạo thế hệ trẻ. Giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ là nhiệm vụ quan trọng của toàn Đảng, toàn dân, toàn hệ thống chính trị. Điều này thể hiện tầm nhìn chiến lược của Đảng trong việc chuẩn bị nguồn lực và xây dựng nguồn lực con người, tạo đà cho sự phát triển mạnh mẽ và vững chắc. Việc quan tâm đến thế hệ trẻ không chỉ giúp Đảng ta sớm hình thành được thế hệ tương lai xứng đáng với công lao của thế hệ đi trước, mà còn góp phần trực tiếp vào việc nâng cao chất lượng nguồn nhân lực trước những đòi hỏi khắt khe của nhiệm vụ mới, trong bối cảnh mới của dân tộc và thời đại.